Jenter parkerer gutter på oljefagene

Plutselig vil jentene studere realfag. I fjor var det 23 prosent jenter blant de nye studentene på sivilingeniørstudiet, i år er andelen 32 prosent.

Fagfolkene på geofag og petroleumsteknologi ved NTNU i Trondheim har revet seg i håret de siste årene. Ikke bare har studenttilstrømningen sviktet, andelen jenter har stupt. Men i høst er det bare brede smil. Studentene har funnet tilbake, og for første gang i historien kan faget notere seg for en flertall av jenter blant de nye studentene.

De fleste sivilingeniørstudiene har slitt for å tiltrekke seg kvinner de siste årene. Kurven har pekt stygt nedover siden 2002. Blant de nye studentene i fjor var bare én av fire ei jente.

> **Det er ikke en naturlov med få jenter på teknologi**
> Forsker Liv Anne Støren

Søknaden for 2006 ble en stor overraskelse, jenteandelen gjorde et kraftig byks oppover. Enda hyggeligere ble bildet i høst da NTNU registrerte hvilke studenter som hadde møtt frem. Nå er én av tre nye sivilingeniørstudenter en kvinne.

Fortsatt for skjev fordeling

Fortsatt er fordelingen mellom studieretningene skjev. På kjemi er jentene i klart flertall, og på industriell design og arkitekt er det en majoritet av kvinner. På datafag, elektro og marin er det veldig få, men datafagene kan i alle fall glede seg over en formidabel økning. Datateknikk har mer en tredoblet jenteandelen, og kommunikasjonsteknologi har doblet.

Tendensen gjelder ikke bare NTNU. I hele utdannings-Norge gikk jentesøkningen til estetiske fag og mediefag gikk kraftig ned i 2006, mens søkningen til teknologi, ingeniørfag og informasjonsteknologi gikk kraftig opp.

Halvparten på realfagstudiet

De frie universitetsstudiene i realfag har tradisjonelt hatt mye høyere jenteandel enn sivilingeniørstudiet, men realfagene har også opplevd guttedominans de siste årene. I høst gjorde jentene «comeback», de utgjør nå halvparten av realfagstudentene. Her også er det en markert kjønnsdeling: Fagene geologi, biomatematikk og bioteknologi har et stort jenteflertall, mens guttene dominerer på informatikk, fysikk og matematikk.

– Kjønnsdelingen i utdannings-Norge er fortsatt sterk, sterkere enn for eksempel i Finland og Sverige. Det er imidlertid ikke en naturlov som tilsier at jenter ikke skal velge teknologiske fag. Tiltak kan nytte, sier Liv Anne Støren ved forskningsstiftelsen NIFUSTEP.

Tydeligst deling på yrkesfag

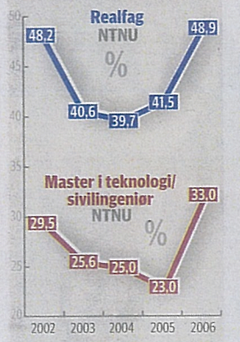
Støren sier at kjønnsdelingen er tydeligst på yrkesfag i videregående skole. Kjønnsdelingen avtar med utdanningsnivået er, den er sterkest i videregående, nest sterkest ved høyskolene, og minst markert på universitetene.

– Dette kan henge sammen med at utdanningene på høyeste nivå i mindre grad fører til yrker med sterk kjønnssegregering. En annen tendens er at jo høyere utdanning foreldrene dine har, dess mindre tradisjonelt velger de unge. Jenter har en tendens til å velge omsorgsyrker og jobber som har med mennesker å gjøre. Men totalt sett jentene har gått inn på flere og flere utdanningsfelt, jeg tror det nå er en større utfordring å få flere gutter til å velge utradisjonelt, sier forsker Liv Anne Støren.

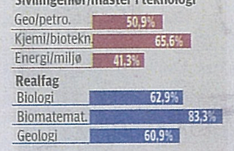
SVEIN INGE MELAND 95198688
svein.inge.meland@adresseavisen.no

Utdanning

«Jentesprang» på teknologi og realfag



Kvinneandel
Sivilingeniør/master i teknologi



Kjønnsdelingen innen utdanning er fortsatt sterk:

	Kvinneandel
Førskolelærerutdanning	89 %
Sykepleierutdanning	87 %
Helsefag	85 %
Ergoterapi	80 %
Pedagogiske fag	80 %
Vernepleierutdanning	77 %
Allmennlærerutdanning	70 %
Matematisk/naturvitensk.	40 %
Teknologi	24 %
Sivilingeniør	23 %
Ingeniør	14 %

Kilde: SSB / grafikk: inger.sakshaug@adresseavisen.no



Leker med olje: Med 3-D briller styrer de ferske sivilingeniørstudentene et virtuelt oljefelt. Fra venstre: Marie Heid, Lene Eldevik, Sylvia Kjellevold, Catrine Hatlenes, Marit Rossing, Elisabeth Kalstø. Bak: Ina Kristensen, Marie Kvassheim og Sigrid Kallevig. Foto: NILS H. TOLDNES

Jenter fullfører

Mens bare halvparten av guttene fullfører videregående skole på normert tid, blir tredjedeler av jentene å bli ferdige tidsnok. Dette betyr at flere jenter har kompetanse til å bli tatt opp ved høyskole og universitet.

Flest jenter reiser ut

Over 13 000 norske studenter (fem prosent) studerer i utlandet. Det er en klar overvekt av jenter som reiser utenlands. Unntaket er for naturvitenskapelige og tekniske fag hvor nærmere 70 prosent av utenlandsstudentene er menn.

Kvinnene har overtatt

Selv om teknologifagene fortsatt er «guttefag», har jentene en klar ledelse innen høyere utdanning. Antall kvinner som har fullført universitets- og høgskoleutdanninger har økt med nesten 40 prosent den siste tiårsperioden, mens det blant mennene har vært en nedgang på to prosent. På universitetene er andelen kvinner nå 56 prosent, og på høyskolene 63 prosent. I 2005 kom kvinnene i flertall også på utdanninger som varer lenger enn fire år. Det er nå bare på forskerutdanningen at mennene fortsatt er i flertall.

Teknologi øker minst

Selv om 2006-opptaket var gode nyheter for teknologi og realfag, har fagene tapt terreng over tid. Fra 1995 til 2005 økte studenttallet innen Helse-, sosial- og idrettsfag med 75 prosent. Økonomisk og administrative fag økte med 43 prosent, samfunnsfag og juridiske fag med 24 prosent, mens naturvitenskapelige, håndverks- og tekniske fag økte med bare syv prosent. Lærerutdanning og andre utdanninger i pedagogikk økte fem prosent.

Ettertraktet i en spennende bransje

– Spennende yrke, gode jobbmuligheter. Jentene på geofag og petroleumsteknologi er ikke redd for å si at de vil gjøre karriere.

– Vi vil gjerne ha noe igjen for strevet, sier Sylvia Kjellevold.

«Oljejentene» vet at de kommer til å bli ettertraktet i en bransje som skriker etter folk og som betaler godt. Jentenes egen forklaring på at så mange flere valgte sivilingeniørstudiet i 2006, er mer reklame og omtale i mediene. NTNUs offensiv med egen jentedag hadde også mange av dem fått med seg. I fjor var Marit Rossing en av syv jenter på teknisk kybernetikk. Men det ble for mye både av data og gutter, så i år satser hun på geofag og petroleumsteknologi:

– På geofag er det jenter overalt. Det er lettere å bli kjent med folk, og jeg tror det blir lettere å trives med faget.

Trondheims rykte viktig

Alle de ni sier at Trondheims rykte som en god studentby var viktig da de valgte studiested. Cathrine Hatlenes mener imidlertid det får holde etter fem år, det er ikke aktuelt å gå videre for å gjøre en akademisk karriere og bli lærer på Gløshaugen.

– Nei, der er ikke aktuelt. Du vil jo gjøre karriere når du først har lagt ned så mye arbeid.

Ingen av de ni vi møtte hadde tenkt spesielt på barn og familie da de sendte søknaden til Samordna opptak.

– Det får komme siden, sier Sigrid Kallevig.

Fakta

Viktige nettadresser

- www.ssb.no
- www.samordnaopptak.no
- www.ntnu.no

- Urealistisk å løsrive Orkdal Sjukehus

ORKDAL: Ordfører Gunnar Lysholm får liten støtte for tanken om å løsrive Orkdal Sjukehus fra St. Olav Hospital og bli et eget helseforetak.


Lei av å være filial-sykehus
Adresseavisen i går

Selv ikke blant sine egne ser Lysholm ut til å få oppslutning.

– Dette utspillet kom helt overraskende på meg. Umiddelbart høres det urealistisk, sier ordfører i Hemne, Gunnar Hynne.

Saken ble drøftet i Samarbeidskomiteen for Orkdalsregionen som hadde møte i går.

– Jeg tror dette er feil vei å gå. Helseforetaksstrukturen ble lagt for 10-20 år siden. Utviklingen er kommet så langt at det ikke er noe å gjøre noe med.

Administrerende direktør i Helse Midt-Norge Paul Hellandsvik gir heller ingen åpning for gjennomslag for Lysholms utspill.

– Foretaksstrukturen står fast. Jeg tror at Orkdal på sikt vil ha store fordeler av å være en del av St. Olavs Hospital. Vi har langsiktige planer for Orkdal.

Hellandsvik skjønner at det kommer opp en diskusjon når tilbud rammes av nedskjæring.

– Vi har stor forståelse for synspunktene, og vi godtar at det er debatt. Men å jobbe for å løsrive seg fra St. Olavs, er ingen lur langsiktig strategi, mener Hellandsvik.

Nils Kvernmo er i en delikat dobbeltrolle som rådmann i Orkdal og i tillegg styreleder for St. Olavs Hospital.

Som rådmann erklærer han seg som inhabil og vil ikke uttale seg. Som styreleder har han følgende kommentar:

– For oss er ikke dette noen aktuell problemstilling. Vi forholder oss til den foretaksstrukturen som Helse Midt-Norge har bestemt.

STEIN BJØRU 95198731
stein.bjoru@adresseavisen.no



Avtal tid! Ta med plantegning.
Våre interiørkonsulenter hjelper dere med planløsning av møbler - belysning - tepper og gardiner.
STUDIO SLETTVOLL TRONDHEIM: Olav Tryggvasonsgt. 19
Telefon: 73 50 70 90 Faks: 73 50 70 91 www.slettvoll.no